

"Κυρία δεν καταλαβαίνω τι να κάνω"! Εκφωνήσεις και Δυσλεξία

Ένα απο τα σημαντικότερα εμπόδια που αντιμετωπίζει ένα παιδί με Δυσλεξία είναι να "καταλάβει τι να κάνει"! Να καταλάβει ένα κείμενο που διαβάζει, τους υπότιτλους μιας ταινίας, τις προφορικές ή γραπτές οδηγίες που του δίνουμε, μια ξένη γλώσσα, την εκφώνηση μιας άσκησης, ένα πρόβλημα μαθηματικών.

Ένας πρόσφατος διάλογος που είχα με έναν μαθητή της Δ' Δημοτικού σχετικά με την εκφώνηση μιας άσκησης αποτελεί αντιπροσωπευτικό παράδειγμα αυτής της αδυναμίας:

Η εκφώνηση της άσκησης σε μια φωτοτυπία απο το σχολείο: "Να βρείτε και να κυκλώσετε τα ουσιαστικά που φανερώνουν πρόσωπα"!

"Λοιπόν πρώτα διάβασε την εκφώνηση και πες μου τι κατάλαβες ότι πρέπει να κάνεις"
Αφού την διαβάζει λοιπόν με ρωτάει γεμάτος απορία:
"Κυρία δεν κατάλαβα τι να κάνω. Δηλ. να βρω τα "εγώ, εσύ, αυτός.....";

Με αυτή την παρεξήγηση στο μυαλό του, ο Π δεν θα μπορούσε να αντεπεξέλθει στην εκτέλεση της άσκησης, αφού βέβαια η λέξη δάσκαλος είναι ουσιαστικό που φανερώνει πρόσωπο αλλά ο Π είχε μάθει ότι τα πρόσωπα είναι οι λεξούλες που μπαίνουν μπροστά απο τα ρήματα. Ο Π είναι ένα αγόρι με ανώτερη νοημοσύνη που όμως το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζει με την Δυσλεξία του είναι ότι τις περισσότερες φορές "δεν καταλαβαίνει τι να κάνει"!!

Πως μπορούμε να μάθουμε σε ένα παιδί με Δυσλεξία και άλλες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες να αντιμετωπίζει τις εκφωνήσεις των ασκήσεων;

Βασικές οδηγίες:

- Αρχικά πρέπει να του μάθουμε να διαβάζει προσεκτικά και αργά μια εκφώνηση.
- Πρέπει να τον ενημερώσουμε ότι οι εκφωνήσεις για αυτόν θα είναι ένα δύσκολο κομμάτι αφού συνήθως θα περιέχουν λέξεις ή φράσεις που μπορεί να τον μπερδέψουν. Αυτό θα βοηθήσει να επιστήσει το παιδί περισσότερο τη προσοχή του.
- Σε ένα πρόγραμμα παρέμβασης πρέπει να δίνονται διαφόρων τύπων εκφωνήσεις ώστε το παιδί να εκπαιδεύεται σε αυτές.
- Πρέπει να ενημερωθεί η δασκάλα της τάξης ότι ο μαθητής έχει Δυσλεξία για να τον βοηθάει στην κατανόηση των εκφωνήσεων αφού πολλές φορές μια απλή διευκρίνιση μπορεί να οδηγήσει το παιδί σε επιτυχή εκτέλεση της άσκησης.
- Στα προβλήματα των μαθηματικών πρέπει να μάθει κάποιες λέξεις κλειδιά που μπορεί να εμφανίζονται συχνά στις εκφωνήσεις και τι ακριβώς σημαίνουν πχ. αφαιρούμε=βγάζουμε=διώχνουμε=μειώνουμε κτλ.
- Στο παιδί με Δυσλεξία πρέπει να εξηγούμε με λογικές διαδοχές αυτό που του μαθαίνουμε και όχι να το βάζουμε να θυμάται πχ "ότι κάθε φορά που θα βλέπεις αυτό θα σημαίνει αυτό". Το δυσλεξικό παιδί αδυνατεί να θυμάται "παπαγαλία" και για αυτό πάντα πρέπει να "ανακαλύπτει" την γνώση απο την αρχή.

Ειδικές οδηγίες:

- Βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων που εμφανίζονται συχνά σε εκφωνήσεις πχ. συμπληρώστε=γράψτε, γεμίστε
- Μάθετε στο παιδί να "ανακαλύπτει" μόνο του πόσες πληροφορίες "κρύβει" μια εκφώνηση κάνοντας ένα σχεδιάγραμμα σε ένα πρόχειρο χαρτί.
- Μάθετε στο παιδί να απομονώνει με διάφορους τρόπους (κυκλώνοντας, περνώντας με έναν έντονο μαρκαδόρο, υπογραμμίζοντας, σημειώνοντας σε ένα χαρτί) πρώτα όλες τις λέξεις που δείχνουν τι πρέπει να κάνει πχ. "Διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις και έπειτα συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα που ταιριάζουν"
- Αριθμήστε τελικά Πόσα πράγματα έχει να κάνει.
- Τέλος απο τη ρήματα που έχει κυκλώσει μπορείτε με ένα βελάκι να δείξετε που "πάει" αυτό που έχω να κάνω κάνοντας ερωτήσεις του τύπου: "Τι πρέπει να συμπληρώσω;= τα

κενά" "Με τι πρέπει να τα συμπληρώσω=με ρήματα" κτλ.

Με αυτόν ή παρόμοιους τρόπους το παιδί θα ξεκινήσει να εκπαιδεύεται να φτιάχνει έναν χάρτη στο μυαλό του για την κάθε εκφώνηση. Εδώ βέβαια θα πρέπει να τονίσουμε ότι θα είναι μια διαδικασία που χρειάζεται υπομονή, επιμονή και συνεχή αναπροσαρμογή καθώς βέβαια προχωρά παράλληλα και η ειδική γλωσσική εκπαίδευση του δυσλεξικού ή με μαθησιακές δυσκολίες παιδιού. Έτσι η κατανόηση των ασκήσεων θα προκύψει προοδευτικά όσο το παιδί παρακολουθεί εξατομικευμένο πρόγραμμα παρέμβασης στο οποίο θα μάθει να επεξεργάζεται με μεγαλύτερη επιτυχία τις πληροφορίες που του δίνουν τα γραπτά κείμενα.

Άσπα Μητρακάκη
Ειδική Παιδαγωγός - Κοινωνική Ανθρωπολόγος
dyslexiaathome.blogspot.com

kxghellas.gr